

Sudbina Srpske Vlade zavisi od izbora

Author: [IWPR Balkans](#)

Pobeda umerenog kandidata Borisa Tadic otklonila bi pretnju koja dolazi od ekstremno desnicarskih radikala.

Ishod predsednickih izbora 13. juna moze imati dalekosezne posledice, poput, rekonstrukcije vlade ili, cak, pada aktuelne koalicije.

Mnogi analiticari veruju da bi pobeda Tomislava Nikolica, kandidata ekstremno desnicarske Srpske radikalne stranke, SRS, mogla dovesti do pada vlade jer je G17 Plus, partija centra, zapretila da ce napustiti vladajucu koaliciju ukoliko se to desi.

S druge strane, pobeda najsnaznijeg umerenog kandidata, Borisa Tadic iz Demokratske stranke, DS, mogla bi za posledicu imati prikljucivanje DS-a aktuelnoj vladi koja bi tada bila u mogucnosti da se odupre nadiranjju radikala.

Dragan Marsicanin, kandidat vlade, prema istrazivanjima vecine agencija, nema velike sanse da se plasira u drugi krug izbora jer su ispred njega i Nikolic i Tadic.

Prema rezultatima beogradske agencije "Faktor Plus", objavljenih krajem maja, za Nikolica se izjasnjava 27 odsto glasaca. Tadic bi biralo 24 odsto biraca, a Marsicanin se zaustavio na samo 20 odsto.

Marsicaninov rejting nije bio daleko ispred zivopisnog srpskog oligarha Bogoljuba Karica, cijih je 12 odsto podrške u birackom telu iznenadjenje jer je sa zakasnjem usao u kampanju.

Ukoliko izborni rezultati potvrde trendove na koje ukazuje ovo istrazivanje, samo ce Nikolic i Tadic proci u drugi krug.

Ipak, ovo se, mozda, nece ispostaviti kao tacno predvidjanje jer analiticari veruju da ima vise neodlucnih glasaca u vreme ove kampanje nego u bilo kojoj prethodnoj.

"Nijedni izbori do sada nisu toliko zavisili od kampanje kao predstojeci predsednicki", kaze Milka Puzigaca iz novosadske agencije "Skan" za istrazivanje javnog mnjenja.

Ipak, malo ko veruje da Marsicanin – iza koga stoje cetiri stranke srpske vlade na celu sa konzervativnom Demokratskom strankom Srbije, DSS, premijera Vojislava Kostunice – moze napraviti preokret s obzirom na dosadasnju kampanju sa veoma bledim porukama namenjenim glasacima.

Njegov neuspeh u prvom krugu doveo bi, najverovatnije, do ozbiljnih pritisaka na vec nacetu vladajucu koaliciju.

Neki posmatraci predvidjaju, u slucaju Marsicaninovog poraza u prvom krugu, da Kostunica ne bi mogao da odrzi osnovni programski smisao svoje vlade – da bude na jednakoj distanci prema ultradesnicarskoj Srpskoj radikalnoj stranci, SRS, koja nailazi na snazne otpore na Zapadu, i Demokratske stranke, koja se predstavlja kao partija reformi.

Iako su Kostunica i njegovi koalicioni partneri – G17 Plus i Srpski pokret obnove, SPO, blizi DS-u nego radikalima u svojim programskim nacelima, dugotrajni niz ozbiljnih politickih sukoba produbio je ovaj jaz. Odnosi se nisu popravili cak ni kada je prosle zime Tadic preuzeo vodjstvo u DS-u obecavajuci da ce se resiti korumpiranih zvanicnika u redovima svoje stranke.

Pregovori Tadic i Kostunice o novoj vladi su propali, tako da je formirana manjinska vlada uz podršku Miloseviceve Socijalisticke partije Srbije, SPS.

Vecina analiticara se slaze da bi ovi sukobi mogli dovesti do porasta broja apstinenata medju pristalicama demokratskog bloka sto povecava sanse Tomislava Nikolica. Unutar vlade vec postoje najave da ona nece opstati u sadasnjem obliku ukoliko SRS dobije mesto predsednika, jer je G17 Plus vec saopstila da bi u tom slucaju istupila iz vlade.

Analiticari se slazu da ce Nikolic biti prvoplasirani u prvom krugu, te da ce njegov rival u drugom krugu verovatno biti Tadic. Medjutim, takva saglasnost ne postoji o tome ko ce pobediti u drugom krugu izbora, koji ce se odrzati dve nedelje nakon prvog kruga.

Liljana Bacevic, upravnica beogradskog Centra za politikoloska istrazivanja i javno mnjenje Instituta drustvenih nauka, veruje da ce biraci umerenog kandidata koji bi bio porazen u prvom krugu biti skloniji najumerenijem kandidatu u drugom krugu. Zato, smatra ona, Nikolic nece pobediti.

Ipak, upozorila je da bi politicki sukobi medju umerenim opcijama mogli odvratiti neke birace od davanja svog glasa Tadicu u drugom krugu.

"Bice tesko ubediti Marsicaninove pristalice da podrze Tadicu u drugom krugu jer je do juce satanizovan u njihovim ocima", rekla je ona, misleci na izrazeno neprijateljstvo prema Tadicu u Marsicaninovoj kampanji.

Djordje Vukadinovic, urednik lista "Nova srpska politicka misao", smatra da je Nikolic favorit i u prvom i u drugom krugu. Marsicanin, dodaje on, tesko se moze nadati pobedi. "S obzirom na njegovu bledu kampanju, da bi popravio rejting, potrebno je da se dogodi nesto zaista krupno, sto nema neposredno veze s njim kao kandidatom", kaze on.

Izvori bliski Kostunicini izjavili su za IWPR da bi se u slucaju Marsicaninovog poraza 13. juna, period izmedju prvog i drugog kruga mogao iskoristiti za razgovore o priblizavanju izmedju DSS-a i DS-a.

To bi moglo dovesti do Kostunicine podrške Tadicu u drugom krugu, a DS bi mogao uci u rekonstruisanu vladu, sto bi fakticki znacilo udruzivanje srpskih umerenih stranaka protiv radikala.

Kostunica bi trebalo da ima koristi od Tadicove pobede jer je Nikolic upozorio da namerava da raspusti parlament ukoliko pobedi na izborima.

Izvori bliski vladi izjavili su za IWPR da je konsolidacija srpskih demokratskih snaga – proces koji mora obuhvatiti i DS – mozda jedini nacin da vlada izbegne prevremene parlamentarne izbore.

Isti izvori kazu da Zapad ne zeli nove parlamentarne izbore u Srbiji vec savez izmedju DS i DSS kao cvrscu garanciju da radikali nece preuzeti vlast.

Ukoliko Tadic postane predsednik, DS ce znacajno ojacati svoju poziciju. Tada bi DS mogla uci u vladu kao stariji ili bar ravnopravan partner sa DSS.

Zeljko Cvijanovic je redovni saradnik IWPR-a iz Beograda.

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sudbina-srpske-vlade-zavisi-od-izbora>